

Study on Factors Affecting Household Income from Rubber Production in Xaybouly District, Savannakhet Province

Phouvisakha khamsoombath¹, Minalin Suphantalad², Thongsa Tounmanysone³ and Bounphan Vongkhaseum^{4*}

Faculty of Business Administration, Savannakhet University, Lao PDR

Abstract

***Correspondence:** Bounphan Vongkhaseum, Faculty of Business Administration, Savannakhet University, Tel: +85620 5520 9200, E-mail: v.bounphan@sku.edu.la

Article Info:

Submitted: August 30, 2025

Revised: September 10, 2025

Accepted: September 19, 2025

The purpose of this study is to investigate rubber production as a household economic activity and to examine the factors influencing household income from rubber production in Xaybouly District, Savannakhet Province. Data were collected from a random sample of 254 households using structured questionnaires. Descriptive statistics and linear regression models were employed, and multivariate analysis was conducted using STATA software to estimate the coefficients reflecting the relationships between the dependent and independent variables. The results indicate that 56.3% of households in Xaybouly District produce 100 tons of rubber or less annually. Approximately 55.91% of producers sell around 100,000 kilograms of rubber, with 97.64% of households selling at a price of 17,000 kip per kilogram. Annual sales revenue for 39.37% of households is approximately 1,000,000,000 kip. The annual production cost for 57.48% of households is about 100,000,000 kip, and the total cost of rubber planting falls within the same range for 51.97% of households. Findings from the Ordinary Least Squares (OLS) regression model reveal four key factors that significantly affect household income from rubber production: (i) the experience of the household head, (ii) the area allocated for rubber cultivation, (iii) expenditure on rubber cultivation, and (iv) the rubber variety planted. These factors have a positive influence on income generation. In contrast, variables such as gender, education level, number of household workers, rubber price, use of chemical fertilizers, use of pesticides, and distance from the farm to the market were not statistically significant and, therefore, do not have a measurable effect on household income from rubber production.

Keywords: Rubber, Household Income, Xaybouly District

1. ພາກສະເໜີ

ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີການເລີ່ມປູກຢາງພາລາຄັ້ງທຳອິດທີ່ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຂວງຈຳປາສັກ ໃນປີ 1930 ຊຶ່ງຊາວຝຣັ່ງໄດ້ນຳເຂົ້າມາປູກມີເນື້ອທີ່ 0.5 ເຮັກຕາ, ຕໍ່ມາປີ 1990 ໄດ້ປູກຢາງແຂວງຄຳມ່ວນໂດຍບໍລິສັດພັດທະນາເຂດພູດອຍຢູ່ເມືອງທ່າແຂກມີເນື້ອທີ່ 80 ເຮັກຕາ ຈົນມາຮອດປີ 1992 ຈຶ່ງໄດ້ມາປູກຢາງພາລາຢູ່ເມືອງຫີນບູນ ແຂວງຄຳມ່ວນໃນເນື້ອທີ່ 23 ເຮັກຕາຈົນຮອດປີ 1994 ຈຶ່ງໄດ້ນຳມາປູກຢາງເຂດພາກເໜືອຂອງລາວໂດຍສະເພາະແມ່ນ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາໃນເນື້ອທີ່ 400 ເຮັກຕາ. ໃນປີ 1996 ປະຊາຊົນເມືອງສັງທອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໄດ້ນຳເອົາເບ້ຍຢາງພາລາແນວພັນ RRIM600 ມາປູກໃນເນື້ອທີ່ 3.5 ເຮັກຕາ ແລະ ໃນປີດຽວກັນນັ້ນທີ່ເມືອງທ່າພະບາດ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ກໍ່ໄດ້ມີການປູກຢາງພາລາໃນເນື້ອທີ່ 4 ເຮັກຕາ (Vongkhamho, 2006)

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດຕັ້ງຢູ່ພາກກາງຂອງປະເທດລາວ, ມີເນື້ອທີ່ 21,774 Km² ເປັນແຂວງກວ້າງໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນນັ້ນເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ກວມ 61.05% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະກອບໄປດ້ວຍປ່າດົງດິບ, ປ່າໂຄກ ແລະ ປ່າສະຫງວນຈຳນວນ 150,000 ha. ແຂວງສະຫວັນນະເຂດປະກອບມີ 15 ຕົວເມືອງ ຊຶ່ງເມືອງໄຊບຸລີເປັນອີກເມືອງໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍດຳລົງຊີວິດຕາມທົ່ງພຽງອາໄສອາຊີບເຮັດໄຮ່, ເຮັດສວນ ແລະ ຄ້າຂາຍເປັນຕົ້ນ. (Agency, 2025). ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມພາຍໃນແຂວງ,

ຊຶ່ງກໍ່ມີຫຼາຍດ້ານທີ່ພື້ນເດັ່ນໃນນັ້ນດ້ານການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າຂອງພໍ່ ແມ່ ປະຊາຊົນເປັນຕົ້ນ: ຢາງພາລາ 900,000 T. (Savanhphathana, 2025), ໃນປີ 2024 ທີ່ຜ່ານມາມູນຄ່າການສົ່ງອອກສິນຄ້າຜ່ານດ່ານສາກົນແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ສິນຄ້າສຳເລັດຮູບຂອງຢາງພາລາຊຶ່ງປະກອບມີຢາງພາລາກ້ອນ ມູນຄ່າ 93.19 ລ້ານໂດລາ, ຢາງພາລາແທ່ງ ມູນຄ່າ 63.63 ລ້ານໂດລາ ແລະ ຢາງພາລາຕົບ ມູນຄ່າ 38.23 ລ້ານໂດລາ (Department of Industry and Commerce, 2024)

ຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າເສດຖະກິດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດລາວ ແລະ ຍັງມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສັງຄົມສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານຕ່າງໆຂອງຊຸມຊົນກໍ່ຄືເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ທີ່ໜັ້ນຄົງ ເນື່ອງຈາກຢາງພາລາເປັນຜິດເສດຖະກິດທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການສ້າງວຽກ ແລະ ອາຊີບໃນຊຸມຊົນ, ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າໃນຄົວເຮືອນຕົນເອງ ແລະ ສາມາດສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດໄດ້, ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄປເຮັດວຽກຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ຊຶ່ງການຜະລິດຢາງພາລາແມ່ນເປັນແຫຼ່ງລາຍໄດ້ຫຼັກຂອງຄົນສ່ວນໃຫຍ່ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດ, ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກທີ່ສຳຄັນທັງຍັງເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊົນທີ່ຜະລິດຢາງພາລາເພື່ອເປັນສິນຄ້າໄດ້ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ມີລາຍໄດ້ທີ່ໜັ້ນຄົງສາມາດສົ່ງລູກຫຼານເຂົ້າຮຽນໃນລະດັບທີ່ຕົນຕ້ອງການ. ດ້ວຍຄວາມສຳຄັນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງກ່ຽວກັບການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວ

ເຮືອນຈາກການປູກຢາງພາລາໃນລາວກໍ່ຄື ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນຍັງມີໜ້ອຍໂດຍສະເພາະກໍລະນີ ເມືອງໄຊບຸລີ ຍັງບໍ່ມີຜູ້ໃດສຶກສາມາກ່ອນ ສະນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງສົນໃຈຍົກເອົາຫົວຂໍ້ “ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ” ມາສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ໂດຍກຳນົດຈຸດປະສົງເພື່ອ: 1) ສຶກສາສະພາບການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ 2) ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ພື້ນທີ່ການສຶກສາ

ເມືອງໄຊບຸລີ ເປັນອີກເມືອງໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ປະກອບອາຊີບເປັນຊາວກະສິກອນ ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ໂດຍສະເພາະການປູກຢາງພາລາ. ເມືອງໄຊບຸລີ ສຸມໃສ່ການຜະລິດກະສິກຳໃນຂົງເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊິ່ງມີການລົງທຶນທັງພາກລັດ, ນັກທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຊຶ່ງມັນສະແດງອອກຢູ່ໜາກຜົນຂອງການຜະລິດຄື ຊຸກຍູ້ປະຊາຊົນປູກຢາງພາລາເນື້ອທີ່ 2,433 ເຮັກຕາ (ສະຫວັນພັດທະນາ, 2025). ໜຶ່ງໃນບ້ານທີ່ປູກຢາງພາລາຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນບ້ານກາຈຸ, ບ້ານກາງ ແລະ ບ້ານດ້າງສະຫວັນ ທີ່ມີການຜະລິດຢາງພາລາທີ່ຫຼາຍໂດຍມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 212 ເຮັກຕາ, ລົງທຶນທັງໝົດ 4,467,632,000 ກີບ ຜົນຜະລິດທັງໝົດ 427,400 ໂຕນ/ປີ ແລະ ສາມາດສ້າງລາຍທັງໝົດ 2,564,400,000 ກີບ ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຄອບຄົວດີຂຶ້ນຫຼາຍຊຶ່ງພາຍໃນຄອບຄົວແມ່ນສາມາດຊື້ລົດ, ຊື້ດິນ, ສ້າງເຮືອນຫຼັງໃໝ່ທີ່ໃຫຍ່ກວ່າເກົ່າ, ສົ່ງລູກຮຽນ ແລະ ໄດ້ຫຼາຍໆຢ່າງ. (Office of Agriculture and Forestry, 2023) ສະແດງອອກໃນຮູບທີ 1

2.2 ຮູບແບບການສຶກສາ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນແບບປະລິມານໂດຍແມ່ນນຳໃຊ້ແບບຈຳລອງທາງເສດຖະກິດເຂົ້າຊ່ວຍເພື່ອຊອກຫາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

2.3 ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ຜູ້ເຮັດການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າທັງໝົດໃນບ້ານກາຈຸ, ບ້ານກາງ ແລະ ບ້ານດ້າງສະຫວັນ ມີຈຳນວນ 692 ຄົວເຮືອນ ໂດຍກຳ

ນົດຂະໜາດຕົວຢ່າງຕາມແບບວິທີຂອງ ທາໂຣ ຢາມາເນ (Yamane, 1973) ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05. ສະນັ້ນ, ກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ທັງໝົດແມ່ນ 254 ຄອບຄົວ ລາຍລະອຽດສະແດງອອກດັ່ງຕາຕະລາງທີ 1

2.4 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ນຳແບບສອບຖາມເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືຕົ້ນຕໍເຂົ້າໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນແຕ່ກ່ອນຈະມີການເກັບກຳຢ່າງເປັນທາງການນັ້ນກໍ່ໄດ້ນຳແບບສອບຖາມໄປຜ່ານຜູ້ຊ່ຽວຊານຈຳນວນ 5 ທ່ານເພື່ອກວດຄວາມສອດຄ່ອງຂອງແຕ່ລະຄຳຖາມກັບຈຸດປະສົງຂອງບົດຄົ້ນຄວ້າໂດຍເຫັນວ່າຄ່າ $IOC = 0.60-1.00$ ແລະ ຄ່າຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ (Reliability) ດ້ວຍຄ່າສຳປະສິດຂອງ Cronbach's Alpha ໄດ້ຄ່າຄວາມເຊື່ອໝັ້ນເທົ່າກັບ 0.95 (95%) ເຊິ່ງແບບສອບຖາມປະກອບມີ 3 ພາກສ່ວນຄື: 1) ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ, 2) ສະພາບກ່ຽວກັບການປູກຢາງພາລາ ແລະ ສະພາບເສດຖະກິດຂອງຄົວເຮືອນ (ລາຍໄດ້ ແລະ ລາຍຈ່າຍ), 3) ຄວາມຄິດເຫັນເພີ່ມເຕີມ.

2.5 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນປະຖົມພູມເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກການນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມກັບຄົວເຮືອນທີ່ຜະລິດຢາງພາລາພາຍໃນ 03 ບ້ານຄື: ບ້ານກາຈຸ, ບ້ານກາງ ແລະ ບ້ານດ້າງສະຫວັນ ເລີ່ມແລກແມ່ນຂໍ້ໜັງສືສະເໜີ ອະນຸມັດຈາກທ່ານ ອະທິການບໍດີມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳເອົາໜັງສືສະເໜີໄປມອບໃຫ້ນາຍບ້ານທັງ 03 ບ້ານເພື່ອຂໍອະນຸຍາດເກັບຂໍ້ມູນ ໂດຍຈະໃຫ້ນາຍບ້ານເປັນຜູ້ນຳພາແຈກຢາຍແບບສອບຖາມຊຶ່ງໄລຍະເວລາໃນການເກັບແມ່ນເລີ່ມຈາກ 6/5/2025 – 27/6/2025 ໂດຍໃນເກັບແມ່ນໄດ້ແບ່ງສ່ວນການເກັບຂໍ້ມູນອອກເປັນ 4 ສ່ວນຄື: ສ່ວນຕາເວັນອອກ, ສ່ວນຕາເວັນຕົກ, ສ່ວນທິດເໜືອ ແລະ ສ່ວນທິດໃຕ້

2.6 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ສຳລັບການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລາຍຮັບຈາກການປູກຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າຂອງຄົວເຮືອນແມ່ນຈະນຳໃຊ້ສົມຜົນແບບຖົດຖອຍຕາມເສັ້ນຊື່ (Ordinary Least Square: OLS) ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະດ້ວຍຫຼາຍໆຕົວ (Multiple Regression) ໂດຍນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ ເຂົ້າໃນການວິເຄາະເພື່ອຊອກຫາຄ່າສຳປະສິດທີ່ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນຕາມ ແລະ ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

$$\ln income_i = \beta_0 + \beta_1 Gen + \beta_2 Edu + \beta_3 Lab + \beta_4 Exper + \beta_5 Land + \beta_6 Pr + \beta_7 Se + \beta_8 Expen + \beta_9 Chemi + \beta_{10} Pest + \beta_{11} Dist + \varepsilon_i$$

$\ln income$: ລາຍຮັບຕໍ່ປີຂອງຄົວເຮືອນ (ຕົວປ່ຽນຕາມ)

β_0 : ຄ່າຄົງຄ່າ, $\beta_1 - \beta_{11}$: ສຳປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ

X_{ij} : ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ

ε_i : ຄ່າຄາດເຄື່ອນ

ເຊິ່ງຕົວປ່ຽນຕາມ ແລະ ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງນີ້ແມ່ນສະແດງອອກດັ່ງລາຍລະອຽດດັ່ງຕາຕະລາງທີ 2.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ສະພາບການຜະລິດຢາງເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ເມືອງໄຊບຸລີ

ຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ດ້ານຜົນຜະລິດຕໍ່ປີແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 100 ໂຕນລົງມາມີຈຳນວນ 143 ຄົນ ກວມເອົາ 56.3%, ດ້ານປະລິມານການຂາຍຢາງພາລາຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 100,000 ກິໂລລົງມາຈຳນວນ 142 ຄົນກວມເອົາ 55.91%, ດ້ານລາຄາຂາຍຢາງພາລາແມ່ນ 17,000 ກີບ/ກິໂລ ມີຈຳນວນ 248 ຄົນ ກວມເອົາ 97.64%, ດ້ານລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍຢາງຕໍ່ປີສ່ວນຫຼາຍຢູ່

ໃນລະຫວ່າງ 1,000,000,000 ລົງມາມີຈຳນວນ 100 ຄົນກວມເອົາ 39.37%, ປະສົບມານການຂາຍຢາງຜາລາຕໍ່ຄັ້ງ 5,000 ກີໂລລົງມາມີຈຳນວນ 153 ຄົນກວມເອົາ 60.34%, ດ້ານລາຍໄດ້ນອກຈາກການຂາຍຢາງຕໍ່ປີສ່ວນຫຼາຍຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 50,000,000 ກີບ/ປີລົງມາມີຈຳນວນ 183 ຄົນກວມເອົາ 72.05%, ດ້ານລາຍຮັບທັງໝົດສ່ວນຫຼາຍຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 1,000,000,000 ກີບ ລົງມາມີຈຳນວນ 98 ຄົນກວມເອົາ 38.58%, ດ້ານລາຍຈ່າຍໃນການຜະລິດຢາງຜາລາຕໍ່ປີສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 100,000,000 ກີບ ລົງມາມີຈຳນວນ 146 ຄົນກວມເອົາ 57.48%, ດ້ານລາຍຈ່າຍນອກຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາຕໍ່ປີສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 100,000,000 ກີບ ລົງມາມີຈຳນວນ 126 ຄົນກວມເອົາ 49.61%, ດ້ານລາຍຈ່າຍທັງໝົດຕໍ່ປີສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 300,000,000-400,000,000 ກີບ ມີຈຳນວນ 72 ຄົນກວມເອົາ 28.35%, ຕົ້ນທຶນລວມໃນການປູກຢາງຜາລາສ່ວນຫຼາຍຢູ່ໃນຊ່ວງ 100,000,000 ກີບ ລົງມາມີຈຳນວນ 132 ຄົນກວມເອົາ 51.97%, ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ໃນການປູກຢາງຜາລາສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນຊ່ວງ 100,000,000 ກີບ ລົງມາມີຈຳນວນ 185 ຄົນກວມເອົາ 72.83% ແລະ ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ໃນການປູກຢາງຜາລາສ່ວນຫຼາຍຢູ່ໃນຊ່ວງ 20,000,000 ກີບລົງມາມີຈຳນວນ 127 ຄົນກວມເອົາ 50% ແລະ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດສະແດງອອກດັ່ງຕາຕະລາງ 3.

3.2 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສັງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນ

ສຳລັບການຄາດປະມານໃນແບບຈຳລອງ (Model) ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໄຂວ່ (Cross Section Data) ເຂົ້າໃນການສຶກສາສ່ວນໃຫຍ່ມັກຈະມີບັນຫາທາງເສດຖະມິຕິເກີດຂຶ້ນເປັນຕົ້ນແມ່ນບັນຫາຜະຈົນສຳພັນ (Multicollinearity) ແລະ ບັນຫາສະຫະສຳພັນ (Heteroskedasticity) ເຊິ່ງບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ສາມາດກວດສອບ ແລະ ແກ້ໄຂໄດ້ໃນເວລາການຄາດປະມານ

ການກວດສອບຄວາມສຳພັນຂອງບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະດ້ວຍກັນ ຫຼື ການກວດສອບບັນຫາຜະຈົນສຳພັນຂອງບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ (Multicollinearity) ຖ້າຫາກວ່າຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະຫາກມີການພົວພັນກັນສູງກວ່າ 0.6 (ສຳລັບຂໍ້ມູນໄຂວ່) ສະແດງວ່າເກີດມີບັນຫາຜະຈົນສຳພັນເຊິ່ງຈາກການທົດສອບໃນແບບຈຳລອງນີ້ດ້ວຍວິທີ Correlation Matrix ເຫັນວ່າຄ່າສູງສຸດແມ່ນ 0.55 ເຊິ່ງເປັນການພົວພັນຂອງຕົວປ່ຽນແຮງງານກັບປະສົບການໃນການເຮັດວຽກແຕ່ວ່າຕ່ຳກວ່າ 0.6 ສະແດງວ່າບໍ່ມີບັນຫາດັ່ງກ່າວໃນແບບຈຳລອງນີ້.

ການກວດສອບບັນຫາຄຳຜັນປ່ຽນຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນບໍ່ຄົງທີ່ໃນແບບຈຳລອງນີ້ແມ່ນບໍ່ມີບັນຫາດັ່ງກ່າວເຊິ່ງການຄາດປະມານຈາກກຸ່ມຕົວຢ່າງເຫັນວ່າ $n = 254$, $F(11, 242) = 81.16$ ແລະ $\text{Prob} > F = 0.000$ ສະແດງວ່າສົມຜົນທີ່ໄດ້ຈາກການຄາດປະມານນີ້ໃຊ້ໄດ້ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

ຄ່າ $\text{Adj R-square} = 0.7280$ ໝາຍຄວາມວ່າຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທັງໝົດໃນແບບຈຳລອງນີ້ສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມໄດ້ 72.80%

ຈາກການຄາດປະມານແບບຈຳລອງ (OLS) ຊຶ່ງຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າ ມີ 4 ປັດໄຈ ຄື: ປະສົບການຂອງຫົວໜ້າຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ສຳລັບການປູກຢາງ, ລາຍຈ່າຍສຳລັບການປູກຢາງ ແລະ ແນວພັນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບ ຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ, ສ່ວນປັດໄຈອື່ນ (ເພດ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນແຮງງານໃນຄົວເຮືອນ, ລາຄາຢາງ, ປຸຍເຄມີ, ຢາ

ປາບສັດຕູພືດ ແລະ ໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດ) ແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດສະແດງອອກດັ່ງຕາຕະລາງ 4.

4. ວິພາກຜົນ

ຈາກຜົນການສຶກສາທີ່ໄດ້ຈາກການຄາດປະມານແບບຈຳລອງ (OLS) ຊຶ່ງຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າແມ່ນຈະໄດ້ວິພາກດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າດ້ານເພດແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບ ຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງທ່ານ (Khanthachack & Duangpanya, 2020), ສ່ວນວ່າການສຶກສາຂອງທ່ານ (Tounmanysone et al., 2021) ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິເຊັ່ນກັນ.

ດ້ານລະດັບການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງທ່ານ (Kuswanto et al., 2019; Khanthachack & Duangpanya, 2020; Tounmanysone et al., 2022), ແຕ່ວ່າບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ (Tounmanysone et al., 2021; Penpong, 2021; Longpichai et al., 2023; Sayvisith et al., 2024) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01. ສ່ວນວ່າການສຶກສາຂອງ (Sriyalatha, 2018) ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01

ດ້ານແຮງງານໃນຄົວເຮືອນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າຜາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ (Tounmanysone, et al 2021), ສ່ວນວ່າການສຶກສາຂອງທ່ານ (Sriyalatha, 2018; Kuswanto et al., 2019; Tran, 2020; Tounmanysone et al., 2022; Sayvisith et al., 2024) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01.

ດ້ານປະສົບການປູກຢາງຜາລາ ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຜາລາເປັນສິນຄ້າເຫັນວ່າດ້ານປະສົບການປູກຢາງຜາລາ (Experience) ແມ່ນມີການພົວພັນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຈາກການຂາຍຢາງເປັນສິນຄ້າ ຊຶ່ງຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ຫຼື ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%. ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າກຳນົດໃຫ້ປັດໄຈອື່ນໆຄົງທີ່ສາມາດອະທິບາຍວ່າ ຖ້າຫາກປະຊາຊົນມີປະສົບການເຝິມຂຶ້ນ 1 ປີ ແມ່ນຈະສ້າງລາຍຮັບເຝິມຂຶ້ນ 0.0387 ກີບ. ເຊິ່ງຜົນຂອງການສຶກສາແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງທ່ານ (Sriyalatha, 2018; Khanthachack & Duangpanya, 2020; Penpong, 2021; Tounmanysone, et al 2022; Sayvisith et al., 2024) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິເຊັ່ນກັນ, ສ່ວນວ່າການສຶກສາຂອງ (Kuswanto et al., 2019) ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01 ແຕ່ວ່າການສຶກສາຂອງ (Tounmanysone, et al 2021) ຊຶ່ງບໍ່ມີຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ.

ດ້ານເນື້ອທີ່ສຳລັບປູກ ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າແມ່ນມີການພົວພັນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຈາກການຂາຍຢາງເປັນສິນຄ້າ ຊຶ່ງຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ຫຼື ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99% ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າກຳນົດໃຫ້ປັດໄຈອື່ນໆຄົງທີ່ສາມາດອະທິບາຍວ່າ ຖ້າຫາກປະຊາຊົນມີເນື້ອທີ່ສຳລັບປູກຢາງເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ເຮັກຕາ ແມ່ນຈະສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ 0.1108 ກີບ. ເຊິ່ງຜົນຂອງການສຶກສາແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ (Sriyalatha, 2018; Kuswanto et al., 2019; Khanthachack & Duangpanya, 2020; Tran, 2020; Tounmanysone, et al 2021; Longpichai et al., 2023) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິເຊັ່ນກັນ.

ດ້ານລາຄາ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບ ຊຶ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງທ່ານ (Nugraha, 2019; Khanthachack & Duangpanya, 2020; Indah Permatasari Siregar, 2024; Nugraha et al., 2023) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01.

ດ້ານແນວພັນ: ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າດ້ານແນວພັນແມ່ນມີການພົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນກັບລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າ ຊຶ່ງຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.05 ຫຼື ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95% ການທົບທວນງານວິໄຈເຫັນວ່າການສຶກສາທີ່ຜ່ານມາສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ມີການວິເຄາະຕົວປ່ຽນດ້ານແນວພັນຢາງຟາລາ, ເຮັດໃຫ້ການປຽບທຽບບໍ່ໄດ້ໂດຍກົງ. ຜົນທີ່ອອກທາງລົບອາດຈະເກີດມາຈາກຜົນຜະລິດທີ່ຕ່ຳໃນໃຊ້ແນວພັນ 251 ພາຍໃຕ້ສະພາບດິນ ແລະ ສະພາບອາກາດໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບຳລຸງຮັກສາສູງ, ຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຜົນໄດ້ຮັບເຫຼົ່ານີ້ໃນທາງກັບກັນແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນລາຍໄດ້ສຸດທິ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເຫັນວ່າການເລືອກແນວພັນຢາງທີ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການເພີ່ມລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບເຖິງວ່າຈະເປັນທີ່ນິຍົມໃນພື້ນທີ່ອື່ນກໍຕາມ.

ດ້ານລາຍຈ່າຍໃນການຜະລິດ: ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າດ້ານລາຍຈ່າຍໃນການຜະລິດແມ່ນມີການພົວພັນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າ ຊຶ່ງຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ຫຼື ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99% ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ໝາຍຄວາມວ່າລະດັບລາຍຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນອາດຈະສະທ້ອນເຖິງການລົງທຶນໃນປັດໄຈການຜະລິດເຊັ່ນ: ປຸຍ, ອຸປະກອນ ຫຼື ແຮງງານ, ຊຶ່ງສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍໄດ້. ຈາກການທົບທວນງານວິໄຈຂອງທ່ານອື່ນໆເຫັນວ່າການສຶກສາທີ່ຜ່ານມາສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ວິເຄາະຕົວປ່ຽນດ້ານລາຍຈ່າຍໂດຍກົງເຮັດໃຫ້ການປຽບທຽບບໍ່ໄດ້ໂດຍກົງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຄົ້ນຄວ້ານີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຂອງເສດຖະສາດກະສິກຳ, ເຊິ່ງລະບຸວ່າການລົງທຶນທີ່ເໝາະສົມມັກຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍໄດ້ສູງຂຶ້ນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປະສິດທິພາບຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເພື່ອປ້ອງກັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍເກີນໄປທີ່ສົ່ງຜົນ

ກະທົບຕໍ່ກຳໄລສຸດທິ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍຢ່າງມີປະສິດທິພາບເພື່ອບັນລຸຄວາມດຸ່ນດ່ຽງລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນ ແລະ ລາຍຮັບໃນໄລຍະຍາວ.

ດ້ານປຸຍ ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບ ຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ (Sriyalatha, 2018; Kuswanto et al., 2019; Tran, 2020; Katon et al., 2025) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01. ແຕ່ວ່າການສຶກສາຂອງ (Nugraha et al., 2023) ແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ

ດ້ານຢາປາບສັດຕູພືດ ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງທ່ານ (Katon et al., 2025) ທີ່ພົບວ່າມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຮັບ ແລະ ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ 0.01.

ດ້ານໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດ: ຜົນການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າເຫັນວ່າດ້ານໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ. ການທົບທວນງານວິໄຈຂອງທ່ານອື່ນເຫັນວ່າການສຶກສາທີ່ຜ່ານມາສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ວິເຄາະຕົວປ່ຽນດ້ານໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດປຽບທຽບບໍ່ໄດ້ໂດຍກົງ. ຜົນທີ່ບໍ່ຜ່ານການທົດສອບອາດເປັນຍ້ອນພື້ນທີ່ສຶກສາມີຈຸດຮັບຊື້ຢາງຟາລາຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ, ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດຂາຍຜົນຜະລິດໄດ້ໃກ້ກັບສ່ວນ ຫຼື ມີພໍ້ຄຳຄົນກາງເຂົ້າມາຊື້ໂດຍກົງຈາກສ່ວນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໄລຍະທາງບໍ່ແມ່ນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ລາຍໄດ້. ຍັງໄປກວ່ານັ້ນພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຂົນສົ່ງທີ່ສະດວກ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າການຂົນສົ່ງຜົນຜະລິດບໍ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ດັ່ງນັ້ນ, ໃນສະພາບການຂອງເຂດການສຶກສາ, ໄລຍະທາງຈາກສ່ວນຫາຕະຫຼາດອາດຈະບໍ່ແມ່ນຂໍ້ຈຳກັດຕົ້ນຕໍກ່ຽວກັບລາຍຮັບ.

ສ່ວນວ່າປັດໄຈດ້ານ ເພດ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນແຮງງານໃນຄົວເຮືອນ, ລາຄາຢາງ, ປຸຍເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດ ແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງເປັນສິນຄ້າຂອງພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ສະແດງວ່າມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິສູງກວ່າ 0.1 ນັ້ນເອງ.

5. ສະຫຼຸບ

ໃນການສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຕັດຂວາງທີ່ໄດ້ຈາກ 254 ຄົວເຮືອນພາຍໃນເມືອງ ໄຊບຸລີ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີສະຖິຕິພົນລະນາ ແລະ ໃຊ້ແບບຈຳລອງ OLS.

ສຳລັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ຈາກການຄາດປະມານແບບຈຳລອງ (OLS) ຊຶ່ງຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າມີ 4 ປັດໄຈຄື: ປະສິດທິພາບຂອງຫົວໜ້າຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ສຳລັບການປູກຢາງ, ລາຍຈ່າຍສຳລັບການປູກຢາງ ແລະ ແນວພັນທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງ

ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ

ສ່ວນວ່າປັດໄຈທີ່ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຈາກການຜະລິດຢາງຟາລາເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ເມືອງໄຊບຸລີ ປະກອບມີ: ເພດ, ລະດັບການສຶກສາ, ຈຳນວນແຮງງານໃນຄົວເຮືອນ, ລາຄາຢາງ, ປຸຍເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູຜືດ ແລະ ໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດ ແມ່ນບໍ່ຜ່ານການທົດສອບທາງສະຖິຕິ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງເປັນສິນຄ້າຂອງພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ສະແດງວ່າມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິສູງກວ່າ 0.1 ນັ້ນເອງ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດຂໍປະຕິຍານຕົນວ່າຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດໃນຮູບການໃດໜຶ່ງພວກຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບ

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Agency, L. N. (2025). *General situation of Savannakhet province*. Lao News Agency (KPL).

Department of Industry and Commerce. (2024). *Export and import value through Savannakhet international border crossing*. Savannakhet Province.

Katon, J. & Ekowati, T. & Gayatri, S. (2025). Analysis of the Factors Affecting Rubber Farmers' Income in North Morowali Regency. *JWM (JURNAL WAWASAN MANAJEMEN)*. 13. 161-175. 10.20527/jwm.v13i2.386.

Khanthachack, O., & Duangpanya, L. (2020). *Factors Affecting Rubber Cultivation Among People in Longxan District, Xaisomboun Province*. Faculty of Economics and Business Management National University. [Unpublished bachelor's thesis] (Original language is in Lao)

Kuswanto, K., Alamsyah, Z., Armandelis, A., & Zulfanetty, Z. (2019). The Impact of the Efficiency of Rubber Production on the Welfare of Rubber Farmers in Jambi Province. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 9(2), 80–86. Retrieved from <https://www.econjournals.com/index.php/ijefi/article/view/7503>

Longpichai, O., Ahmed, F. & Chaiya Kongmanee, Ch. (2023). Income diversification strategies of

rubber farmers in Southern Thailand: an empirical study. *Australian Journal of Crop Science*, 17(6), 481-487.

Nugraha, I. S. (2019). Factors Affecting Revenue Level of Rubber Farmers (Case Study at Musi Banyuasin, South Sumatra, Indonesia). *Agricultural Socio-Economics Journal*, 19(3), 173-180.

Nugraha, I. S., Alamsyah, A., Cahyo, A. N., Agustina, D. S., & Syarifa, L. F. (2023). Optimation of factors affecting rubber farmer revenue to preserve their household revenue. *AIP Conference Proceedings*, 2583, 020033. <https://doi.org/10.1063/5.0115819>

Office of Agriculture and Forestry. (2023). *Table to collect information on rubber tree planting, Eucalyptus, Earleaf acacia, Acacia mangium and Agarwood of People (Village level)*. Xayboully District.

Penpong, M. S. (2021). Human Capital Factors Affecting the Income and Labor Productivity of Rubber Farmers: Case Study of Surat Thani Province. *Journal of Agri. Research & Extension*, 39(2), 130-140.

Savanhphathana. (2025). *Economic and Social Conditions of Xayboully, Savannakhet Province*. Savanhphathana News.

Sayvisith, S., Siphanthong, B., Sioudomphan, S. (2024). Factors affecting decision making for cassava as a commercial of the people in Nan District, LuangPrabang Province. *Souphanouvong University Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 10(2), 154-166.

Siregar, I. P., Sugianto, & Harahap., M. I. (2024). The Effect of Rubber Prices and Production on the Income of Rubber Farmers in North Padang Lawas Regency. *Jurnal Pamator*, 17(3), 451-459. Retrieved from <https://journal.trunojoyo.ac.id/pamator>

- Sriyalatha, M. (2018). Factors Affecting Natural Rubber Production: Case Study of Small Rubber Farmers In Kalutara District, Sri Lanka . *Journal of Business and Management (IOSR-JBM)* , 20(9), 64-73.
- Tounmanysone, T., Banmanivong, L., Vongkeo, S., Xaiyaphone, B., Sengheuangsomphou, D., Latsavat, S., Monepadith, S. (2022). Study on Factors Affecting Households' Income Generation from Natural Dyed Cotton Handicraft Production in Songkhone District, Savannakhet Province, *Souphanouvong University Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 8(2), 86-96
- Tounmanysone, T., Sackbouavong, K., Banmanivong, L., Manivong, V., Phoumphakdy, P. (2021). The Impact of Organic Vegetable growing Project to Household's Income generation of residents in Kaisone Phomvihane City, Savannakhet Province, *Souphanouvong University Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 7(2), 56-65
- Tran, T. L. (2020). Economic efficiency of rubber production and affecting factors: Case of smallholder rubber production in Quang Binh Province, Vietnam. *African Journal of Agricultural Research*, 16(11), 1622-1630.
- Vongkhamho, S. (2006). *Para Rubber Situation in Lao PDR*. National Agriculture and Forestry Research Institution.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3ed.). New York: Harper and Row.

ຮູບທີ 1: ແຜນທີ່ເມືອງໄຊບູລີ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: <https://gadm.org/maps/LAO/savannakhet/xaybuli.html>

ຕາຕະລາງທີ 1: ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ຊື່ບ້ານ	ຄົວເຮືອນປູກຢາງພາລາທັງໝົດ	ຈຳນວນຕົວຢ່າງ (ຄົວເຮືອນ)
ບ້ານກາຈຸ	350	129
ບ້ານກາງ	270	99
ບ້ານດ້າງສະຫວັນ	72	26
ລວມ	692	254

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, 2023 ແລະ ການຄຳນວນຂອງທີມງານວິໄຈ

ຕາຕະລາງທີ 2: ບັນດາຕົວປ່ຽນ, ຄຳນິຍາມຂອງຕົວປ່ຽນ, ຫົວໜ່ວຍວັດແທກ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ມາ

ຕົວປ່ຽນ	ນິຍາມຕົວປ່ຽນ	ຫົວໜ່ວຍ	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ
ຕົວປ່ຽນຕາມ			
Income from rubber	ລາຍຮັບຈາກການຂາຍຢາງພາລາຂອງຄົວເຮືອນ	-	ຜູ້ສຶກສາ

ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ			
Gender	ເພດ	1 = ເພດຊາຍ 0 = ເພດຍິງ	ຜູ້ສຶກສາ
Education	ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ	ປີ	Tu Luc Tran (2020)
Labor	ແຮງງານໃນຄົວເຮືອນ	ຄົນ	Sriyalatha (2018)
Experience	ປະສົບການໃນການປູກຢາງພາລາ	ປີ	ອຸຄຳ ຂັນທະວົງ, ລິຕ້າ ດ້ວງປັນຍາ (2020)
Land	ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ	ເຮັກຕາ	Tu Luc Tran (2020)
Price	ລາຄາ	ກີບ/ໂຕນ	Indah Permatasari Siregar et al (2024)
Seeds	ແນວພັນ	1 = ພັນ 251 ແລະ 0 = ອື່ນໆ	ຜູ້ສຶກສາ
Inexpenditure	ລາຍຈ່າຍໃນການຜະລິດຢາງພາລາ	-	ຜູ້ສຶກສາ
Chemical fertilizer	ປຸຍເຄມີ	ສອບ	ຜູ້ສຶກສາ
Pesticides	ຢາປາບສັດຕູພືດ	ຖົງ	ຜູ້ສຶກສາ
Distance	ໄລຍະທາງແຕ່ສ່ວນຫາຕະຫຼາດ	ກິໂລ	ຜູ້ສຶກສາ
Total Product	ຜົນຜະລິດ	ໂຕນ/ປີ	
β_0	ຄ່າຄົງຄ່າ		
$\beta_1 - \beta_{11}$	ສຳປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ		
e_i	ຄ່າຄາດເຄື່ອນ		

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ລວບລວມໂດຍທີມງານວິໄຈ

ຕາຕະລາງທີ 3: ສະພາບການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນເມືອງ ໄຊບຸລີ

ລາຍການ	ຈຳນວນ	ເປີເຊັນ (%)
ຜົນຜະລິດຢາງ 100 ໂຕນ/ປີລົງມາ	143	56.3
100,000 ກິໂລລົງມາ	142	55.91
ລາຄາ 17,000 ກີບ	248	97.64
1,000,000,000 (ກີບ/ປີ) ລົງມາ	100	39.37
5,000 ກິໂລລົງມາ	153	60.34
50,000,000 - ລົງມາ	183	72.05
1,000,000,000 - ລົງມາ	98	38.58
100,000,000 - ລົງມາ	146	57.48
100,000,000 - ລົງມາ	126	49.61
300,000,001 – 400,000,000	72	28.35
100,000,000 - ລົງມາ	132	51.97
100,000,000 - ລົງມາ	185	72.83
20,000,000 ລົງມາ	127	50

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຈາກການສຳຫຼວດດ້ວຍແບບສອບຖາມ, 6/5/2025 – 27/6/2025 ແລະ ວິເຄາະໂດຍທີມງານວິໄຈ

ຕາຕະລາງທີ 4: ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສັ່ງລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຢາງພາລາເປັນສິນຄ້າພາກຄົວເຮືອນ

lnincome	Coefficient	std. err.	t	P > t
gender	-0.1512 ^{ns}	0.1611	-0.94	0.349
edu	-0.0180 ^{ns}	0.0185	-0.97	0.331
labour	0.0527 ^{ns}	0.0555	0.95	0.343
expreience	0.0387 ^{***}	0.0081	4.75	0.000
land	0.1108 ^{***}	0.0391	2.83	0.005
price	-0.0004 ^{ns}	0.0003	-1.46	0.146
seed	-0.4222 ^{**}	0.1931	-2.19	0.030
lnexpenditure	0.6102 ^{***}	0.1552	3.93	0.000
fertilizer	0.0495 ^{ns}	0.0838	0.59	0.555
pesticides	-0.2864 ^{ns}	0.2904	-0.99	0.325
distant	0.0208 ^{ns}	0.0141	1.48	0.140
_cons	15.1952 ^{***}	4.6427	3.27	0.001
Namber of obs = 254, F(11,242) = 81.16, prob > F = 0.0000, R-squared = 0.7280				

ໝາຍເຫດ: *** ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 0.01 ຫຼື ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 99%,
 ** ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 0.05 ຫຼື ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 95%;
 ສໍາລັບ ns ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບສູງກວ່າ 0.1 ຫຼື ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 90%.
 ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຈາກການສໍາຫຼວດດ້ວຍແບບສອບຖາມ, 6/5/2025 – 27/6/2025 ແລະ ວິເຄາະໂດຍທີມງານວິໄຈ